

SIDAN 5

Marias mission ställdes in i sista ögonblicket

9

SIDAN 4

... FLER sökande finns det inte till AROU med kursstart januari.

SIDAN 28

Enkla övningar som stärker din hållning

Reservofficeren

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNAS TIDNING | ÅRGÅNG 2021

nr.3

SIDAN 10

Nyexade reservare om framtiden

En ny försvarsorganisation kräver nya reservofficersutbildningar. Vi har besökt Militärhögskolan i Halmstad för att prata framtid.

Sergeanterna Johan Elm och Patrik Murman.

» Inte en enda KB-elev sökte till reservofficersutbildningen. Nu gäller det att ha is i magen.

SIDAN 6

Innehåll

3 2021

20

Få sökande till reservofficersutbildningarna.....	4
Stora framgångar på förhandlingsfronten.....	9
Flera nya förmåner för Sverofs medlemmar.....	5
Hur ska framtidens reservofficersutbildning se ut?.....	10
Bygger brigad som man äter elefant.....	17
Reservofficerare viktiga för flygvapnets tillväxt.....	20
Övar navigering ombord på gammal klenod.....	27
Synen på reservofficerare behöver förändras.....	30

10

Jag hoppas på att gamla normer från karriärförsvarets tid kan lämnas.

DEBATT. Förvaltare
Håkan Lindberg (YO)

30

REDAKTION

Ansvarig utgivare

Magnus Konradsson

Redaktör

Jenny Harlin

red@reservofficerarna.se

Form/AD

Christian Williamsson (A4)

Produktion

A4 Text & Form AB

Tryck

Lenanders Grafiska AB

Omslagsbild

Jenny Ingemarsson

Tidningen Reservofficererna

är officiellt organ för Förbundet Reservofficerarna. Enskilda artiklar ger inte nödvändigt uttryck för förbundets officiella ståndpunkt.

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNA

Adress: Karlavägen 65, Box 30166,
10425 Stockholm.

Hemsida: www.reservofficerarna.se.

Förbundsordförande: Magnus
Konradsson, 0705-52 16 78,
Magnus.konradsson@reservofficerarna.se

Förhandlingschef: Jonas Wiberg,
0707-14 03 44,

Jonas.wiberg@reservofficerarna.se.

Övriga styrelseledamöter: Vice ordförande
Johan Hamnegård, Patrik Selling, Sara Eklund,
Magnus Andersson samt Markus Z Widborg.

Kanslichef och ombudsman:

Jenny Harlin, 0735-114572,
jenny.harlin@reservofficerarna.se.

Förbundet Reservofficerarna är en intresseorganisation med facklig kompetens. Förbundet är anslutet till Saco och företräder landets reservofficerare gentemot arbetsgivaren Försvarsmakten. Förbundet Reservofficerarna företräder medlemmarna i de båda medlemsförbundet Svenska Flottans Reservofficersförbund (SFRO) och Sveriges Reservofficerare (Sverof) som tillsammans har drygt 2 300 medlemmar.

Ordförande, SFRO: Johan Hamnegård,
ordforande@sfro.se.

Ordförande, Sverof: Magnus Konradsson,
magnus.konradsson@sverof.se.

Vi kan alla bidra till att bygga ett starkare försvar

Försvarmakten befinner sig för första gången på flera decennier i ett tillstånd då man inte längre ska reducera utan tvärtom växa. För att lyckas med det kommer en stor mängd reservofficerare att behövas, både befintliga och framtida. Faktum är att majoriteten av den militära personalen framöver kommer att ha sin huvudsakliga sysselsättning någon annanstans än i just Försvarmakten. Trots det verkar just den tidvis tjänstgörande personalen gång på gång hamna längre ner i prioordningen.

Några exempel: Trots att Sverof jobbar stenhårt med att få fler sökande till reservofficersutbildningen, är det få som antas eftersom ansöknings- och antagningsprocessen är kontraproduktiv (läs mer på sida 4). När den svagaste länken i kedjan brister påverkar det resultaten, oavsett hur goda ambitionerna är.

Många reservofficerare erbjuds fortfarande lägsta möjliga lön, trots eftertraktad kompetens. Eller så kallas de inte in för övning, som ett sätt att spara pengar. Reservofficerare får inte samma materiel och träningsmöjligheter som andra officerare, utan förväntas träna på obetald fritid för att hålla samma fysiska krav som andra.

Till det kommer de vanliga hindren: Man får inte ledigt från civil arbetsgivare eller högskola, den militära lönen är för låg, kommunikationen med förbanden för dålig...listan kan göras lång, visar den undersökning som Försvarmakten nyligen gjort bland reservofficerare som faktiskt vill tjänstgöra.

PÅ PAPPERET ÄR reservofficeraren av central betydelse för vår folkförankring och försvarsförmåga. Men en reservofficer som inte används är illa investerade pengar. Det är dags att göra verklighet av orden och göra det möjligt för fler reservofficerare att verka och bidra till Försvarmaktens tillväxt.

Här är några förslag:

- ◆ Satsa stort på rekrytering till reservofficersutbildningen. Det går att bygga system för tidvis personal parallellt med uppbyggnaden av den kontinuerligt bemannade organisationen. Sverof

och Försvarmakten samarbetar redan kring rekrytering, men informationen om reservofficersyrket kan öka väsentligt. Satsa även på att inventera, kompetensutveckla och öva tidvis tjänstgörande personal – vänta inte tills den kontinuerligt närvarande personalen är hanterad, då hinner alltför många hugade reservofficerare tappa sugen.

- ◆ Det går att plikta in värnpliktiga, men inte att tvinga någon att bli officer. När KB-kategorin ska utgöra den huvudsakliga rekryteringsbasen för reservofficersutbildningen behövs fler incitament än en bra utbildning för att få många frivilliga sökande. Ett skulle kunna vara att avskriva delar av framtida, civila studieskulder för den som utbildat sig till reservofficer.

- ◆ Inför laglig rätt till tjänstledighet vid militär tjänstgöring, inklusive övning. Och sänkta arbetsgivaravgifter för civila arbetsgivare som fyller ut lönen för sin personal när de tjänstgör i totalförsvaret. Huruvida den tidvis tjänstgörande personalen kan infinna sig ska inte vara beroende på individens förmåga att övertyga den civila arbetsgivaren, eller på om han eller hon har råd att klara det inkomstbortfall som jobbet i Försvarmakten innebär. Till syvende och sist handlar det om Försvarmaktens förmåga att planera och bedriva sin verksamhet, och då kan inte förutsättningarna för personalens tillgänglighet spreta som de gör nu.

Försvaret av Sverige är ett gemensamt ansvar som bör delas av alla. Den som bidrar med sin kompetens, tid – och i många fall med risk för eget liv och hälsa – bör premieras, uppskattas och respekteras. Vi kan alla bidra lite mer för att på olika sätt stärka vårt lands försvar och vår försvarsförmåga, oavsett om vi verkar inom eller utanför Försvarmakten. Varje individs insats är kanske en vattendroppe. Men tillsammans utgör vi en flod. ●

MAGNUS KONRADSSON

Förbundsordförande
magnus.konradsson
@reservofficerarna.se

Försvaret av Sverige är ett gemensamt ansvar som bör delas av alla.

Alltför få sökande till utbildningarna: "Vi har skruvat ner målbilden"

► UTBILDNING För få söker till reservofficersutbildningarna. Nu hoppas Försvarsmakten att värnpliktiga befälselever och förtidsavgångna yrkesofficerare ska fylla framtidens behov av reservofficerare.

Försvarsmakten är på väg att ta fram en ny Försvarsmaktsorganisation och innan den är klar finns det, enligt rekryteringsansvarig öv Peter Nilsson, en osäkerhet vad det exakta behovet av reservofficerare är. Inte minst måste fördelningen av officerare eller specialistofficerare med reservofficersavtal klarläggas. Men behovet finns där. Det vet man. Förmodligen högre än i dagens organisation. Och antalet sökande till reservofficersutbildningarna är – och har länge varit – för lågt.

– Vi har skruvat ner målbilden och hoppas på kanske 60 inryckande reservofficersaspiranter nästa år. Målet är att sedan klättra uppåt och landa på 100 inryckande per år från och med 2025, säger Peter Nilsson.

FÖRHOPNINGEN ÄR ATT värnpliktiga befäl ska utgöra den huvudsakliga rekryteringsbasen för reservofficerare i framtiden. Även om första kullen, en pilotomgång med cirka 40 befälselever, inte gav det resultat man önskat. Inte en enda KB-elev sökte till reservofficersutbildningen.

– Men å andra sidan var det

några av dem som sökte till officersprogrammet i stället. Vi konkurrerar ju med oss själva här. Sedan 2018 har Försvarsmakten återanställt cirka 500 förtidsavgångna yrkesofficerare. Många av dem var reservofficerare vilket gör att den kategorin minskar, konstaterar Peter Nilsson.

FÖRUTOM KB-ELEVER hoppas han mycket på avgående officerare.

– Om värnpliktiga befäl och GSS utgör 50 procent av rekryteringsbasen för framtidens reservofficerare tror vi att den andra hälften utgörs av förtidsavgångna yrkesofficerare i rätt ålder för krigsplacering. Vi har avgångssamtal med alla som slutar där vi diskuterar en fortsättning som reservofficer, säger han.

I dagsläget ser man inte ut att nå målet 60 reservofficersaspiranter nästa år. AROU med kursstart i januari, har endast nio antagna. De skulle behöva vara dubbelt så många. Minst.

Mj Stefan Klawitter, programansvarig för reservofficersutbildningarna vid Militärhögskolan i Halmstad, menar att oflexibla ansökningsförfaranden och sena antagningsbesked försvårar rekryteringen.

– Ansökningsfönstret för den raka AROU stängs vecka 5. Och kursstart är vecka 3 året därpå. Det är nästan ett år och mycket händer i de sökandes liv under den tiden, säger han.

Sena antagningsbesked ställer ock-

» Vi önskar att systemet kunde vara lite mer flexibelt och tillmötesgående så att vi fick in maximalt med ansökningar.

Stefan Klawitter.

Mj Stefan Klawitter.

så till problem. I år fick de som kommit in på reservofficersutbildningens sommarkurs veta att de kommit in två veckor före kursstart. Flera hade då inte vågat vänta på besked utan bokat in något annat under sommaren.

ATT DET SER ut så här beror på att Försvarsmakten har samma ansökningsfönster, och samma antagningsperioder, för alla sina utbildningar. Och tiderna är inte alls anpassade för reservofficersutbildningarna.

– Vi önskar att systemet kunde vara lite mer flexibelt och tillmötesgående så att vi fick in maximalt med ansökningar, säger Stefan Klawitter.

Försvarsmakten har tidigare skapat ett tillfälligt ansökningsfönster för AROU-utbildningen under hösten, för att på det sättet fylla på med sökande. Enligt Peter Nilsson diskuterar man nu att göra det samma i år för att på så sätt fylla på 2022 års AROU.

HELENE CLAESSION JENNISCHE

TRÄNING. Efter månader av insatsutbildning kom beskedet: Sverige lämnar Afghanistan.

FOTO: PRIVAT

Utbildning istället för inställd mission

► UTLANDSTJÄNST Materielen var redan på väg och sergent Maria Andersson var bara ett par dagar från sin första utlandstjänst när beskedet kom. Missionen inställd. Sverige lämnar Afghanistan.

Till vardags är reservofficer Maria Andersson projektledare på Saab men drömmen om att tjänstgöra utomlands har funnits där länge.

– Det handlar om personlig utveckling, men också om viljan att bidra till något större. Jag vet att det finns risker, men det faktum att vi gör en insats för landet och befolkningen överväger rädslan, säger hon.

Så kom då möjligheten att åka till

Afghanistan. Maria sökte och fick tjänstledigt från Saab, i januari inleddes insatsutbildningen och i början av maj gick kontingenten in i covid-karantän inför avresan. Materielen var redan på väg.

– I samma veva meddelade president Joe Biden att de amerikanska trupperna skulle lämna Afghanistan i september, och direkt efter uttalandet fick vi besked om att avvakta.

NÅGRA VECKOR SENARE kom det definitiva beskedet. Natoinsatsen Resolute Support Mission (RSM), i vilken Sverige ingår, avslutas. Alla ska hem.

– Det kändes såklart tråkigt när vi förberett oss så mycket. Samtidigt

Maria Andersson.

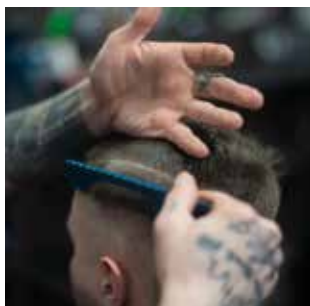
visste vi redan från början att situationen var osäker i och med USA:s planer på att lämna, säger Maria Andersson och konstaterar att det känns konstigt när hon ser tv-bilderna från Afghanistan idag, hon hade ju kunnat vara där.

NÅR DET STOD klart att det inte skulle bli någon utlandstjänst den här gången valde Maria att använda sin tjänstledighet till att vidareutbilda sig till taktisk officer vid Livgardet i Stockholm.

– Efter det fortsätter jag min civila karriär på Saab. Men jag är öppen för nya förslag på utlandstjänstgöring framöver, säger hon.

HELENE CLAESSON JENNISCHE

FOTO: PEXELS

Massor av rabatter för Sverofs medlemmar

► FÖRMÄNER MEDLEMMAR I SVEROF kan nu ta del av Militärrabatts förmånliga erbjudanden.

Här finns rabatter på till exempel resor, kläder och hälsa.

– Det känns roligt och värdefullt att våra medlemmar nu kan få rabatter i vardagen på allt från bilhyra till frisörbesök, säger Anton Kindlund, projektledare på Sverof.

Gå in på sverof.se för att få veta mer.

10

...KRONOR i månaden sänks avgiften till akademernas a-kassa med. Varför? Pandemin var inte så kostsam som beräknat. Gäller fr o m 1 oktober.

Inte en enda KB-elev ville bli reservofficer

► **UTBILDNING** KB-eleverna ska bli den stora rekryteringsbasen för framtida reservofficerare. Men när den första kullen nu muckar har inte en enda KB-elev valt att fortsätta till reservofficersutbildningen.

► Frågar man Martin Odh, regementsförvaltare på Skaraborgs regemente P4, ska man inte dra för stora växlar på de uteblivna ansökningarna till reservofficersutbildningen. KB-utbildningen är den första efter ett drygt 15-årigt uppehåll och kunskapen om reservofficerare är ganska låg bland eleverna.

– Nu gäller det att ha is i magen. Vi i Försvarmakten har en tendens att utvärdera saker och ting lite för snabbt ibland, säger han.

Det som enligt Martin Odh saknas är en genomtänkt strategi för att sälja in reservofficersspåret till KB-eleverna.

Varför ska de egentligen bli reservofficerare?

– Vi har ju uppenbarligen inte kunnat sälja in detta som ett tillräckligt intressant alternativ, konstaterar han.

På P4 har man därför tagit fram

nya riktlinjer för yrkesutveckling av reservofficerare. I dokumentet konstaterar man att då reservofficerarna kommer att utgöra en stor del av chefskapet vid krigsförbanden inom Arméorganisation 25 så behöver metoder för hur de ska rekryteras, kompetensutvecklas och användas utvecklas.

– Vi måste kunna informera om det här som ett sammanhållet koncept och beskriva reservofficersutbildningen som en del i den civila karriären, säger han.

KONCEPTET MAN VILL sälja in till KB-eleverna låter ungefär så här:

Om du genomför två terminers reservofficersutbildning direkt efter avslutad utbildning till kompanibefäl kan du sommaren därefter få en tjänst på P4 – motsvarande ett som-

Martin Odh.

marjobb – då du utbildar KB-elever.

Efter sommaren påbörjar du din civila akademiska utbildning. Vill du kan du tjänstgöra på P4 vid dina studieuppehåll.

– När de sommarjobbar ska de företrädesvis arbeta med KB-elever. De blir då viktiga förebilder och kan presentera reservofficersutbildningen till de nyinryckta KB-eleverna. Detta samtidigt som de befäster och förstärker sina egna ledarskapsfärdigheter. Vidare så lär de känna yrkesofficerare och blivande värnpliktiga befäl här vid P4:s krigsförband – ett av grund fundamenten för en fungerande uppdragstaktik, säger Martin Odh.

OCH NÄR DE sedan tagit sin civila examen och tjänstgjort/truppfört i tillräcklig omfattning kan de anses som befordringsbara.

– I år hade vi bara två KB-elever som sökte till reservofficersutbildningen, och båda valde i slutänden officersprogrammet vid FHS istället. Men om två år är jag ganska säker på att situationen är en annan, säger Martin Odh.

HELENE CLAESSION JENNISCHE

”KB-elever ställer höga krav på instruktörer och

Oscar Friberg Fegler och Kjeld de Kroon.

► **FÖREBILDER** På Södra skånska regementet P7 har RO/fänrikarna Oscar Friberg Fegler och Kjeld de Kroon arbetat med KB-elever hela sommaren.

– Eleverna här är ambitiösa. De har varit duktiga i skolan och vill läsa vidare på universitetet. Många har också äldres släktingar som är reservare. Så det är ett bra klientel att re-

krytera reservofficerare från, säger Oscar Friberg Fegler som i sommar tjänstgjort som tjänsteförrättande plutonchef för KB-elever på P7.

Kjeld de Kroon, som jobbat som instruktör på plutonen, håller med.

BÅDE OSCAR FRIBING Fegler och Kjeld de Kroon kombinerar rollen som reservofficer med akademiska studier.

Oscar Friberg Fegler som tog sin reservofficersexamen 2020 har jobbat heltid på P7 i mer än ett år, i sommar som tjänsteförrättande plutonchef. Till hösten börjar han studera biomedicin på Lunds universitet. Kjeld de Kroon har gjort en liknande resa. Efter examen 2018 jobbade han drygt ett år på P7. Därefter började han utbilda sig till skogsmästare. Att under studierna ha

I sommar har Kjeld de Kroon arbetat som instruktör med KB-elever på P7. Den här första kullen kommer att utbildas mot till exempel ställföreträdande plutonchef, vagnchef, kvartermästare och systemtekniker. FOTO: FELIX SUNDBÄCK

chefer vilket kräver ett autentiskt ledarskap”

möjlighet att hoppa in som instruktör över sommaren har varit ett utmärkt sommarjobb.

Båda hoppas i framtiden kunna kombinera tid i "firman" med en civil karriär. Dels för att få arbetsplatser erbjuder möjligheter att köra stridsvagn och hantera AK5. Dels för gemenskapen, och den praktiska ledarskapsutbildning Försvarsmakten erbjuder.

– Ledarskapsmässigt ger

Försvarsmakten ovärderlig erfarenhet. Att praktiskt få öva på ledarskap, i såväl stressade som lugna situationer, ger mycket, säger Oscar Fribing Fegler.

BÅDA TALAR OM det föregångsmannaskap de ser som en viktig uppgift i arbetet med KB-elever. Genom att vara goda förebilder hoppas de locka andra att också bli reservofficerare.

– Här kan man inte säga en sak, men göra något annat själv. KB-elever ställer höga krav på instruktörer och chefer vilket kräver ett autentiskt ledarskap, säger Kjeld de Kroon.

– Man kan inte ställa krav på andra, som man sedan inte själv lever upp till, konstaterar Oscar Fribing Fegler som hoppas att de kunnat påverka några att utbilda sig till reservofficerare.

De rekommenderar också andra reservofficerare att understödja vid KB-utbildningen. Inte minst om man pluggar och har möjlighet att tjänstgöra under sommaren.

– Verkligen! Här får man öva på sitt ledarskap praktiskt. Det är en bra känsla att stå framför 50 elever och få lära dem det man kan, säger Kjeld de Kroon.

HELENE CLAESSON JENNISCHE

Kritiken: Armén kunde inte nå riksdagens mål

► TILLVÄXT Arbetet med att stärka arméns operativa förmåga har inte gått så långt som det var tänkt. Efter en granskning riktar nu Riksrevisionen kritik på ett flertal punkter – både mot regeringen och Försvarmakten.

Nedskärningar och stort fokus på internationella insatser har lett till förlorad kunskap om system och försenat och försvårat omställningsarbetet. Arbetet har inte varit tillräckligt effektivt, och brister finns inom såväl planering som analys, styrning och genomförande, skriver Riksrevisionen och konstaterar att:

”Detta har lett till att arméförbanden inte har utvecklats på ett ändamålsenligt sätt, att deras möjligheter att lösa sina uppgifter i krig har begränsats, och att det fortfarande råder oklarheter kring hur de ska utformas med personal och materiel för att möta en kvalificerad motståndare.”

FÖRSVARSBESLUT 2015 var underfinansierat, skriver Riksrevisionen, och en stor del av pengarna gick till inköp av JAS 39E och A26, vilket påverkade arméns möjligheter till utveckling under åren 2016–2020.

”Armén kunde därför inte i realiteten uppnå det riksdag och regering förväntat sig”, skriver Riksrevisionen som anser att Försvarmakten dock borde ha skaffat sig en bild av läget inom armén tidigare.

RIKSREVISIONENS rekommendation till Försvarmakten är bland annat att: fortsätta att vidareutveckla arbetet med att säkerställa arméns förmåga att mobilisera inom angiven tid, bland annat avseende krigsplacering av materiel. Dessutom rekommenderas Försvarmakten att säkerställa att arméchefen har tillräcklig rådgivning över arméns verksamhet för att kunna planera och genomföra verksamheten på ett effektivt sätt.

Rapporten i sin helhet hittar du på riksrevisionen.se

JENNY HARLIN

JOEL THUNGEN/FÖRSVARMAKTEN

Öv Peter Tagesson är en av personerna som ser över och utvecklar personalförsörjningssystemet.

Förslag ska vara klart

► TILLVÄXT I väntan på stridskrafternas förslag på organisation pågår ett antal projekt för att stötta det kommande reservofficerssystemet.

– Försvarmakten fortsätter att ta fram organisation GRO och KRO 23. När stridskrafterna är klara med sina förslag ska förslagen vägas av. Vi väntar nu på att dessa redovisningar ska komma in.

ARBETET SKA VARA klart senast under första kvartalet 2022, och vid årsskiftet 2022/2023 ska organisationen intas. Förbanden kommer att delas in i stående och mobiliserade, i bägge typerna kommer det att finnas behov av reservofficerare. Men i vilket antal, på vilka nivåer och i vilka befattningar är ännu inte klart.

Under tiden pågår ett antal analysarbeten, berättar Peter Tagesson. Dels handlar det om att enklare och tydligare än idag identifiera reservofficerens engagemang i Försvarmaktens stödsystem: På central nivå kan det framstå som att en reservofficer inte är aktivt engagerad i Försvarmakten genom att denna har

ett 0-avtal, men i verkligheten kanske reservofficeren tjänstgör i Hemvärnet och behövs där eller har en civilanställning i Försvarmakten. Dessutom finns ett antal reservofficerare som är krigsplacerade i andra myndigheter, eller i samhällsviktiga företag.

– När vi bemannar ORG 23 är målsättningen att göra det i dialog med individerna och i en strukturerad och tydlig process. Då kommer vi att kunna ståda vad gäller krigsplaceringar, kompetenser och annat, säger Peter Tagesson.

ANDRA FRÅGOR SOM analyseras just nu är hur reservofficerare med 0-avtal ytterligare kan bidra för att bemanna i tillväxt. Hur en eventuell mobiliseringsreserv bestående av reservofficerare med rätt kvalitet skulle kunna se ut. Man ser över utökad förmåga till lokal samverkan inom totalförsvaret och i vilken omfattning det

Framgångsrika förhandlingar

► **AKTUELLA ÄRENDEN** Förbundet har under den gångna tiden fortsatt med förhandlingar med Försvarsmakten. Tre frågor har huvudsakligen stått i fokus.

◆ Fråga om officersstatus

En reservofficer vid Livgardet önskade bli yrkesofficer. Reservofficeren hade genomfört ett första tjänstgöringsår (tolv månader) och var därför berättigad till premie. Livgardet skickade den aktuella reservofficeren på utbildning SOFU och degraderade honom till officersaspirant/kadett. Han nekades utbetalning av premie. Förbundet ser mycket allvarigt på att Försvarsmakten inte respekterar statusen som officer. Idag gäller enligt Officersförordningen att den som genomgått en grundläggande officersutbildning i Försvarsmakten (dvs. oavsett vilken) är behörig att anställas som yrkes- eller reservofficer. Den aktuella reservofficeren hade dessutom en filosofie kandidatexamen. Efter förhandlingar med Försvarsmakten och Statens Arbetsgivarverk blev resultatet att reservofficeren anställdes som yrkesofficer/fänrik och givetvis erhöll sin premie.

◆ Fråga om premier

Det pågår ett antal förhandlingar avseende rätten till premie. Efter en förhandling 2016 (där premie utbetalades efter förhandling med Statens Arbetsgivarverk) försökte Försvarsmakten att själv i FFS (Försvarsmaktens Författningssamling) begränsa rätten till premie. De aktuella reglerna strider mot högre författning. Just nu pågår återigen förhandlingar om premie med Statens Arbetsgivarverk. Själva grundregeln är enkel – den som efter en grundläggande officersutbildning i Försvarsmakten har tjänstgjort som reservofficer i sammanlagt tolv månader har rätt till premie, vilket är en fråga om lön.

◆ FS 41

Fyra reservofficerare accepterade visstidsanställningar för internationell tjänst i FS 41. Insatsen ställdes sedermera in. Fråga uppkom då avseende vilka förmåner som Försvarsmakten skulle utbetala. Generellt gäller att om en arbetsgivare tecknar avtal för visstidsanställning så ska arbetsgivaren stå för villkoren oavsett om arbete sedan utförs eller ej. Efter segdragna förhandlingar med Livgardet har en överenskommelse träffats om i huvudsak innebär att Försvarsmakten betalar större delen av insatslönen samt förekommande tillägg i syfte att den enskilde reservofficeren i förhållande till sin civila lönenivå inte förlorar på det militära engagemanget.

JONAS WIBERG

Styrelseledamot Förbundet Reservofficerarna, förhandlingschef

inom ett halvår

Vi ser också över optioner för framtidens reservofficersutbildning på konceptuell nivå.

Öv Peter Tagesson.

kan finnas behov av att använda reservofficerare i andra myndigheter för att stärka såväl Försvarsmaktens som övriga totalförsvarets förmåga.

– Vi ser också över optioner för framtidens reservofficersutbildning på konceptuell nivå, men det är beroende på vad organisationen behöver, säger Peter Tagesson.

I TILLVÄXTFAS TENDERAR förbanden att först prioritera den kontinuerligt tjänstgörande personalen då dessa är direkt avgörande för tillväxten och det fortsatta förmågeskapandet samtidigt som de ger en direkt operativ tillgänglighet 24/7. Parallellt behöver man arbeta med att rekrytera och behålla tidvis tjänstgörande personal.

– Försvarsgrenarna och stridskrafterna kommer nog att trycka på ännu mer när organisationens behov är klart. Från centralt håll kommer vi också att hjälpa till och stödja detta då frågan är viktig för Försvarsmaktens personella tillgänglighet, uthållighet och därigenom vår förmåga att lösa våra uppgifter såväl i krig som fred, säger Peter Tagesson.

JENNY HARLIN

Reservofficerarna Patrik Murman och Johan Elm räknar med att ha stor nytta av sin reservofficersutbildning. Både i den civila, och i den militära, karriären.

Nya tider väntar i Halmstad

Efter två somrars utbildning fick 18 nya reserv-officerare sin examen i augusti. Frågan är hur reserv-officersutbildningen kommer att se ut i framtiden?

Jag ser stora möjligheter att växa inom försvaret med min civila kompetens, och också möjlighet att växa civilt i mitt ledarskap.

Sergeant Patrik Murman, nytexaminerad reservofficer.

TEXT: **MARIKA SIVERTSSON**

FOTO: **ANDERS ANDERSSON, CHARLOTTE PETERSSON/FÖRSVARSMAKTEN**

Försvarets ledarskapsutbildningar slår det mesta, konstaterar nyblivne reservofficeren Johan Elm, som i det civila jobbar som projektledare på SAAB i Linköping. Han vill göra militär och civil karriär samtidigt, eftersom de olika världarna berikar varandra.

– Inom det militära arbetar vi praktiskt med ledarskapet under en längre tid. Det hinner sätta sig i kroppen. Och eftersom förutsättningen är att vi är under utveckling så vågar vi prova mer, se hur utfallet blir.

HAN HAR UNDER två somrar gått anpassad reservofficersutbildning (AROU) på Militärhögskolan i Halmstad. I augusti fick han tillsammans med 17 andra nybakade sergenter fira examen med festmåltid och högtidlig ceremoni. En av dem var Patrik Murman, i det civila systemförvaltare på det kommunala bolaget VA Syd i Malmö. Han har en examen i informatik och systemvetenskap från Lund, och framtiden ser ljus ut både civilt och militärt:

– Försvarsmakten kommer i större utsträckning arbeta med information och system, exempelvis i fråga om cybersäkerhet. Jag ser stora möjligheter att växa inom försvaret med min civila kompetens, och också möjlighet att växa civilt i mitt ledarskap, säger han.

SEDAN 2016 HAR Patrik Murman varit GSS/T på P7 på Revingehed. Det blev glest mellan övningarna och han såg reservofficersutbildningen som ett sätt att få fart på den militära karriären.

– Jag tycker väldigt mycket om att jobba inom Försvarsmakten. Och det har varit helt perfekt att gå den uppdelade utbildningen, tio veckor under två somrar vardera. Det var en väldigt bra deal för mig, min arbetsgivare och min familj hemma, säger han.

Samtidigt som denna kull specialistofficerare i reserven har drillats, har pannor lagts i djupa veck över reservofficersutbildningarnas framtid. Här på Militärhögskolan i Halmstad utbildas ungefär 80 procent av Försvarsmaktens alla nyutbildade reservofficerare och nu understödjer man Högkvarteret med en översyn hur framtidens utbildning för reservofficerare ska se ut.

– Utbildningen kommer att föränd- →

Att arbeta praktiskt med ledarskapet under en längre tid gör att det hinner sätta sig i kroppen, menar Johan Elm. Här under sommarens skjutövningar i Halmstad.

I slutet av augusti utexaminerades 18 nya reservofficerare från militärhögskolan i Halmstad.

I det civila har Patrik Murman en examen i informatik och systemvetenskap från Lund. Hans kompetens gällande cybersäkerhet tror han kan komma till nytta inom Försvarsmakten också.

Efter en AROU fördelad på två sommarperioder är nu Johan Elm och Patrik Murman sergeanter.

→ ras. Jag skulle helst ha varit igång med förändringsarbetet redan nu, men vi kan inte ändra utbildningen utan att veta hur krigsorganisationen ska se ut. Därför får vi klara oss med övergångsbestämmelser i ett par år. Det blir inte det mest spänniga, men jag hoppas att vi ska kunna implementera den nya utbildningen 2023, säger mj Stefan Klawitter, programansvarig på Militärhögskolan i Halmstad.

INTE BARA UTBILDNINGEN utan även antagningsreglerna kan komma att förändras. Yrkesofficerare som utbildas vid Karlberg och inom Försvarshögskolan har en treårig akademisk examen, vilket har gjort att kraven på reservofficerare är desamma.

– Tanken är att yrkesofficerare och reservofficerare ska jobba sida vid sida. Då tror vi att det är en fördel att man har liknande bakgrund.

Men i framtiden finns kanske anledning att tänka om, menar Klawitter. Om de höga kraven bromsar möjligheterna att rekrytera?

– Binder vi kanske ris för egen rygg genom att kräva högskoleexamen så tidigt i karriären? De här officerarna ska vara chefer för lägre förband på stridsfältet. De

Jag har utvecklats otroligt mycket som person under den här utbildningen.

Sergeant Johan Elm.

ska vara stridsfältspraktiker, som vi kallar det. Vi tror inte att en akademisk examen är helt nödvändig i den rollen.

Kravet på högre civil utbildning skulle möjligen kunna ligga i det skifte från kapten till major som sker med taktisk stabskurs, TSK?

Stefan Klawitter påpekar att detta än så länge bara är diskussioner. Utredningen om den framtida utbildningen påbörjas nästa år och då i samråd med de övriga försvarsgrenarna.

STEFAN KLAWITTER FUNDERAR också på de mer än 6 000 reservofficerare som under senare år inte varit särskilt aktiva. En del är nyutbildade och har deltagit i övningar i närtid, men de flesta är äldre och ringrostiga. Med sin erfarenhet har de likväl en viktig roll att spela i totalförsvaret, tror Klawitter.

– De har förståelse för det militära systemet och kan utgöra en brygga mellan det militära och det civila försvaret. Det har vi fått se under pandemin, när länsstyrelser efterfrågat militärt stöd för att leda stabsarbete och planera under kris. Vi inventerar den här kategorin nu. Vad har de för kompetenser? Hur gamla är de, i vilken fysisk status? Kan de tänka sig att

Johan Elm under sommarens utbildning till biträdande skjutledare.

återinträda i militär tjänst mer aktivt?

Även dessa äldre, erfarna reservofficerare kommer att behöva utbildning innan de får en krigsbefattning, försvaret har förändrats. Men Stefan Klawitter konstaterar att här finns en enorm resurs att ta tillvara.

NYEXADE JOHAN ELM tror att försvaret kan bli bättre på att informera om möjligheterna att bli reservofficer, särskilt om den delade AROU.

– Jag tror man behöver informera tidigare, inte minst bland dem som idag är anställda som soldater. Möjligheten att gå den delade utbildningen är bra, många har familj och därmed svårt att vara borta under en längre period, säger han.

Han menar att utbildningen borde vara attraktiv – för omväxlingen, för möjligheten att bidra i det militära, och för bidraget av den militära erfarenheten i det civila arbetslivet.

– Det militära synsättet är speciellt, med väldigt rak kommunikation. Vi blir bra på beslutsfattande, att fatta bra beslut under tidspress. Särskilt ledarskapsträningen är till nytta överallt. Jag har utvecklats otroligt mycket som person under den här utbildningen. ●

De har förståelse för det militära systemet och kan utgöra en brygga mellan det militära och det civila.

Mj Stefan Klawitter om nyttan med reservofficerare.

Covid-restriktioner har inneburit en hel del distansstudier. I sommar har man varit på plats i Halmstad, vilket varit bra för sammanhållningen.

Rustar för framtiden

baesystems.com

BAE SYSTEMS

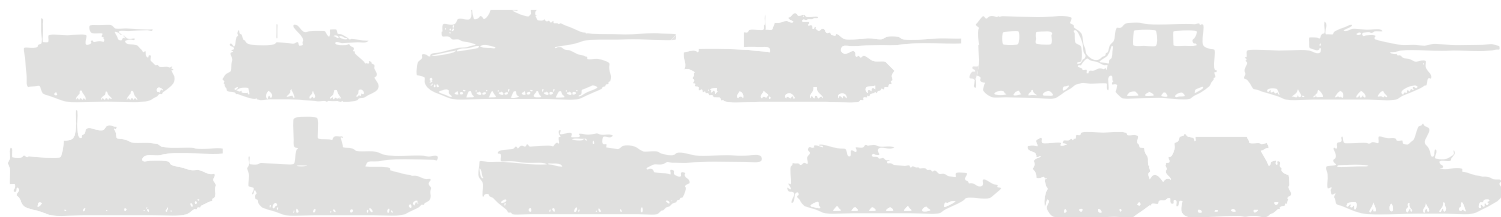
PORT A4

Vi stödjer Försvarsmaktens tillväxt och bidrar till att öka Arméns förmåga i fält.

Sedan mitten av 1950-talet har Hägglunds varit en del av det svenska totalförsvaret, från Stridsvagn 74 via bandvagns- och stridsfordonsfamiljerna till pågående reovering av Stridsfordon 90 och leveranser av Granatkastarpansarbandvagn 90.

Behovet av svensk försvarsindustriell förmåga och försörjningssäkerhet ökar. Nu rustar vi för att understödja Arméns modernisering.

Vill du jobba hos oss? baesystems.varbi.com

Vi stödjer

BAE SYSTEMS

FOTO: FELIX SUNDBÄCK/FÖRSVARSMAKTEN

MEKB7

Dessa ingår i brigaden:

- ◆ 1 Pansarbataljon, 2 Mekaniserade bataljoner, 1 brigadspaningskompani, 1 tungtransportkompani, 1 ledningskompani, 1 sambandskompani – utbildas på P7.
- ◆ 1 artilleribataljon utbildas på artilleriregementet (A9).
- ◆ 1 logistikbataljon utbildas på Trångregementet (T2).
- ◆ 1 ingenjörbataljon utbildas på (Ing2).
- ◆ 1 brigadluftvärnskompani utbildas på (Lv6).
- ◆ **Huvudsaklig uppgift:** Strid mot en högteknologisk motståndare som strider i stora förband.
- ◆ **Huvudsystem:** Stridsvagn 122/stridsfordon 90.
- Huvudsakligt geografiskt område:** Skåne, men delar från andra regementen. Brigaden ska på sikt kunna lösa uppgifter i hela Sverige.

”Finns stora möjligheter att bidra som reservofficer”

► BRIGADBYGGE Att bygga en brigad är som att äta en elefant. Man tar en bit i taget. Fv Kristian Stenberg ingår i gruppen som ska skapa MekB7.

Enligt försvarsbeslut 2021–2025 ska planering för att etablera en tredje brigad göras. Arbetet har påbörjats vid P7 i Revingehed.

– Vår grupp har gjort en helhetsbedömning. Nu blir nästa steg att konstituera embryot till brigadstaben och sedan bygga ut, en bit i taget. Och vara ödmjuk inför komplexiteten, säger Fv Kristian Stenberg, som är medlem i den grupp som ska dra upp riktlinjerna för brigaden.

Planeringen har rört allt från personal- och kompetensförsörjning av framtida krigsförband, till mobilisering av brigaden vid kris eller krig. Nu smyger man igång med att hitta rätt chefer bland befintliga, aktiva reservofficerare. För att hitta rätt person genomför P7 nu också en stor inventering bland sina reservofficer-

are och undersöker kompetens och intresse för tjänstgöring. Sedan kommer inbjudan till informationsträff.

– Vi är väl medvetna om den småblåst som varit kring reservofficerare de senaste tio, tolv åren. Men nu blåser varmare vindar, säger Stenberg.

Helhetsbedömningen visar att man behöver chefer, och det många. Plutonchefer, stf kompanichefer, stabsmedlemmar – behovet av reservofficerare kommer att vara stort.

– Vi fyller på med nya reservofficerare till plutonchefsnivå. Men vi behöver reservofficerare med erfarenhet från sist vi hade brigad också.

Brigadbyggaren utgår från krigsförbandens behov. Samtidigt vill han skapa karriärvägar som stärker de civila och militära kompetenserna, och underlätta för flöden av personal.

– Det är ju slöseri med humankapital att inte nyttja civil kompetens som vi ser nytta i. Så det vore bra med personell matchning när vi bemannar krigsförbanden.

Nu går Försvarsmakten tillbaka till

Fv Kristian Stenberg.

brigadorganisation. Sannolikt finns många reservofficerare som kan göra nytta med sin erfarenhet från brigad, även om man inte har tjänstgjort så mycket på senare tid, resonerar Kristian Stenberg. Det gäller att ta vara på kunskapen, menar han.

– Många söker svaret på framtidens frågor i dåtiden. Jag tror inte att alla svaren finns där, men det kanske finns lösningar att ta till sig så att man inte uppfinner hjulen på nytt.

2030 ska brigaden vara fullt ut bemannad. De första övningarna inleds redan i år med deltagande i 4. brigadstabens utbildning och som spelgrupp i stabsövningar och liknande med en liten kärna av stamofficerare.

– Alla svar kan inte ges idag. Vi startar med det vi har istället för att invänta alla beslut. Syftet är glasklart: Arméns förmåga ska växa och P7 ska upprätta en brigad. Vi går mot syftet, säger Kristian Stenberg.

– Vill man vara med och bidra som reservofficer finns stora möjligheter.

JENNY HARLIN

Hemvärnet – en viktig

► ÖVAR OFTA

Nära hälften av försvarets personal finns i Hemvärnet. Hit är även reservofficerare välkomna. Men ha koll på vilket avtal du ska tjänstgöra på.

FOTO PRIVAT

► – Det finns oerhört mycket möjlighet att öva om man vill, säger It Håkan Lindqvist, reservofficer och stf kompanichef på 373 båtkompaniet i Karlskrona, ett av tre nationella stridsbåtkompanier i Hemvärnet. Civilt jobbar han som driftchef på Öresundskraft i Helsingborg, och tjänstgör relativt mycket i Hemvärnet.

HÅKAN LINDQVIST HAR många reservofficerskollegor i sitt kompani, men skulle gärna se fler, både inom stab och helst med erfarenhet från stridsbåt och amfibiekår.

– Det gör inget om man inte har övat på 10–15 år. Vi erbjuder kvalificerad avrostning på ett par veckor i Västerviksområdet. Efter den klarar 90 procent att tjänstgöra. Det kräver mycket, men det är roligt också, säger Håkan Lindqvist.

I hans kompani är det huvudsakliga uppdraget att utgöra en trans-

portresurs för hemvärnsförband med skydds- och bevakningsuppgifter utanför kusten, men även andra förband. Oavsett om det gäller hemvärns-, armé- eller amfibieförband är uppdragets lösande ungefär detsamma.

– Andra uppgifter är hemliga, men ofta agerar vi som man gör i amfibiekåren. Dessutom anställs vi, utöver Hemvärnsavtalet, också av marinen för samövningar, bland annat ubåtsjakt, strid inomskärs och försvar av basområde, säger Håkan Lindqvist.

NÄR HÅKAN LINDQVIST först upptäckte Hemvärnet trodde han att det skulle bestå av trötta gubbar med gammal materiel. Istället har hans kompani samma stridsbåtar som marinen, med splittrerna motorer och mängder av unga människor som vill göra en insats för landet.

– Man gör ett misstag om man tror

►► **Man gör ett misstag om man tror att Hemvärnet står längst bak.**

att Hemvärnet står längst bak. Tvärtom är det ju vi som ska vara först på plats och möta motståndarens specialförband, säger Håkan Lindqvist.

Därför är det viktigt att hemvärns-soldater får samma möjlighet att överleva en stridssituation som andra soldater, anser Håkan Lindqvist som gärna skulle se bättre kroppsskydd, mer mörkermateriel och fler avtalsdagar för krävande befattningar. En båtchef på Stridsbåt 90 ska inte bara kunna köra båten, utan ansvara för soldaternas liv och hälsa ombord. Det kräver både kompetens och övning.

Även på central nivå ser man gärna att reservofficerare tjänstgör inom Hemvärnet.

del av totalförsvaret

Hemvärnet övar frivilliga i krigs- förband vars huvuduppgift är att skydda, bevaka, ytövervaka och störa. De ska verka över hela konfliktskalan.

Lt Håkan Lindqvist, reservofficer och stf kompanichef på 373 båtkompaniet i Karlskrona.

– Vi vill gärna ha reservofficera-rens kompetens i hemvärnsförbanden, säger överstelöjtnant Torsten Hallstedt, planeringschef på HKV PROD RIKSHV PLAN.

HEMVÄRNET HAR STOR betydelse för folkförankringen, och är beroende av frivilliga. Hemvärnsförbanden en del av Försvarsmakten, och får stöd med bland annat utbildning genom att yrkes- och reservofficerare tjänstgör i egenskap av officer.

Vid vissa förband har reservofficerare felaktigt erbjudits hemvärnsavtal istället för ordinarie reservofficerslön vid tjänstgöring som instruktörer. Något som Torsten Hallstedt inte vill se upprepas.

– Det är viktigt att förstå skillnaden mellan en reservofficer som stödjer utbildningsverksamhet jämfört med en reservofficer som tjänstgör i ett hemvärnsförband. En

» Vi vill gärna ha reservofficerares kompetens i hemvärnsförbanden.

reservofficer som tjänstgör i utbildningsverksamheten som officer gör det inom ramen för en anställning och gällande kollektivavtal och ska ersättas med lön. Hemvärnssystemets ersättningar är avsedda för hemvärnsförbandens soldater och befäl, Hemvärnssystemets instruktörsarvode är till för dem som utöver avtalstiden utbildar andra hemvärns-soldater, säger han.

Det är viktigt att skilja på vilken verksamhet man som reservofficer deltar i. Hemvärnsförbanden är krigsförband och bemannas av frivilliga med Hemvärnsavtal. Detta omfattar i grunden endast beredskapskrav och avtalade övningsdygn

för den befattning som avtalet tecknas för. Som reservofficer i utbildningsorganisationen gäller därför anställning enligt gällande kollektivavtal – inte Hemvärnsavtal.

DE OLIKA ERSÄTTNINGSFORMERNA ses av många som något föråldrat som riskerar att minska attraktionskraften för Hemvärnet. En mer enhetlig ersättningsmodell borde kunna utvecklas för framtiden, går tankarna.

– Det tycker jag låter klokt. Sveriges försvarsförmåga utgörs till stor del av personal som har sitt huvudsakliga yrke i det civila. Ersättningen till oss måste vara tillräcklig för att vi ska kunna ha råd att tjänstgöra. Ett system som bygger på lågt betalda, ideella krafter blir inte förutsägbart och hållbart över tid, säger Magnus Konradsson, ordförande för Förbundet Reservofficerarna.

JENNY HARLIN

“Vi har mycket kvar att göra”

Flygvapnet försvarar Sverige i luften och från marken, dygnet runt och året om. Nu ska man både säkerställa bibehållen förmåga och tillväxa, vilket kan bli en utmaning.

– Här kommer reservofficerare att kunna ta mark framöver, säger flygvapenchef generalmajor **Carl-Johan Edström**.

nom flygvapnet kommer reservofficeren framgent att spela en viktig roll, både i basförbanden, i staber och i internationella uppdrag, berättar flygvapenchef generalmajor Carl-Johan Edström.

Reservofficerens betydelse för en försvarsmakt i tillväxt är tydlig, även om behoven varierar mellan försvarsgrenarna då behoven speglar verksamheten. Likt marinen har flygvapnet hög beredskap hela tiden – samtidigt som man ska förmågeutveckla.

– Vårt uppdrag är att försvara Sverige i luften och från marken, dygnet runt och året om. Det är bara attackuppgiften som vi enbart gör i krig, resten av våra fem huvuduppgifter löser vi hela tiden, i fred, kris och krig.

ÖVRIGA FYRA HUVUDUPPGIFTER består i att övervaka och kontrollera lufterummet, betjäna driftförband och upprätthålla flygbaser, säkerställa operativ rörlighet med transportflyg och helikopter och genomföra underrättelseinhämtning med både flyg- och markbaserade plattformar.

– Vår försvarsgren är också tekniktung och med en högteknologisk struktur i våra plattformar och system som gör att

vi behöver en hög grad av kontinuerligt tjänstgörande officerare, förklarar Carl-Johan Edström.

Men även flygvapnet ska växa under den kommande tioårsperioden.

– Nu när vi står i ett läge av tillväxt är det helt centralt att säkerställa personalförsörjningen, och då spelar reservofficerare en viktig roll. Det är viktigt att vi gör det tillsammans inom Försvarsmakten, att personal med rätt kompetens kan flöda mellan försvarsgrenarna, säger flygvapenchefen och förklarar hur flygvapnets tillväxtkoncept ser ut.

– Att hålla hög beredskap samtidigt som man ska tillväxa är en utmaning. Vi kommer att tillväxa ur befintlig organisation och samtidigt säkerställa en bibehållen förmåga, säger han.

TILLVÄXTEN SKA hanteras såhär:

Steg 1: Säkerställa förmågan till ökad utbildning och långsiktig personalförsörjning.

– Det är vi redan inne i. Vi måste rekrytera, utbilda och bibehålla personal, och här kommer reservofficerare att kunna ta mark framöver, säger Carl-Johan Edström.

Steg 2: Förmågeutveckling och att få

TEXT: JENNY HARLIN
FOTO: FÖRSVARSMAKTEN

redundans för ledning vid basförbanden samt skapa högre tillgänglighet i alla flyg-system (sker samtidigt med steg ett).

Steg 3: Tillförsel av nya materielsystem och förmågor.

– Störst är Gripen E, men vi kommer att tillföra mycket av intresse på materielsidan, bland annat en ny klargöringsbil, ersättare till den luftburna stridslednings- och luftbevakningsplattformen, vi har tecknat kontrakt på ett nytt skolflygplan, vi ser över hela sensorledningen och även materiel på personlig nivå. Bland annat. Tillförseln accelererar under åren 2026–2030, säger Carl-Johan Edström.

Steg fyra är tillväxt i volym och förband.

– Vi sätter upp nya F 16 nu till hösten, men ökar inte volymmässigt. Den stora tillväxten kommer under åren 2026–2030, då basförbanden ska gå från kompani- till bataljonsstorlek. Där kommer vi att ha behov av värnpliktiga, reservofficerare och frivilliga i en ökad personalförsörjning.

Hur gör ni för att tillväxa samtidigt som ni hela tiden ska ha hög beredskap?

– Det är utmanande, men vår styrka är att av 20 krigsförband så är 15 av stående karaktär. Basförbanden kommer att ha en stående kärna när vi bygger upp resterande förband. Mot 2030 kommer vi att behöva upp mot en 5000–6000 värnpliktiga och 1000–3000 reservofficerare och frivilliga i en blandning.

I DAGSLÄGET HAR flygvapnet mycket få krigsplacerade värnpliktiga och reservofficerare.

– Vi har mycket kvar att göra när det gäller återtagandet av reservofficerare. Utbildningen har legat nere och vi har inte nyttjat reservofficerare på bästa sätt de sista 15 åren, säger Carl-Johan Edström, som gärna tar inspiration från armén, som han menar går i bräschen när man satsar på att KB-soldater ska få va- →

Att hålla hög beredskap samtidigt som man ska tillväxa är en utmaning.

Genmj Carl-Johan Edström.

→ ledra in de sista månaderna av värnplikt och börja direkt med ROK 2:an.

– Vi tittar mycket på hur armén gör, för att hitta vägar för att möta flygvapnets behov av reservofficerare. Vi behöver utbilda PB-soldater som därifrån kan gå och välja reservofficersutbildning.

Framför allt är det de fem basförbanden och staberna som blir aktuella för reservofficerare. Nya, unga reservofficerare behöver utbildas, och äldre, erfarna förmås att stanna kvar genom tillräckligt attraktiva erbjudanden när pensionsdagen närmar sig.

– Våra operatörer som flyger har möjlighet att gå i pension vid 55 år. Det är ju ingen ålder om man ska jobba i stab. Detsamma gäller de som går i pension vid 61. Att bibehålla majoriteten av de som går i pension är viktigt.

FÖRR I TIDEN var även reservofficerare piloter i Försvarsmakten, men idag är stridsflyget för komplicerat för den som inte tränar kontinuerligt. Däremot ser flygvapenchefen gärna reservofficerare som är piloter i det civila som flyglärare, i de flygande förbanden som exempelvis plane-ringsofficerare vid MSE (Mission Support Element) eller i stab. Förförståelsen som en civil pilot har, även vad gäller bas och

Jag har positiva erfarenheter från att arbeta med reservofficerare.

Genmj Carl-Johan Edström.

stril, ska inte underskattas, menar han.

– Kanske att reservofficerare kan tjänstgöra inom transportflyget också. Reservofficerare har ofta med sig en hög kunskapsnivå från det militära, och det man har lärt sig i det civila är till gagn för oss i det militära. Jag har positiva erfarenheter från att arbeta med reservofficerare, säger Carl-Johan Edström och fortsätter:

DET SOM OCKSÅ är intressant för reservofficerare är vår unika samverkan med andra länder. Framst med Finland, men också Natoländer. Där kommer det att finnas en tydlig uppgift för reservofficerare att åka iväg för att upprätthålla interoperabiliteten.

Hur många reservofficerare kommer ni att behöva?

– Inte lika stora volymer reservofficerare som armén procentuellt, men någonstans mellan mer än 1 000 och mindre än 3 000 i en blandning av reservofficerare och frivilligorganisationer.

Varför så många frivilliga?

– Det finns många frivilliga med inriktningen att stödja flygvapnet. De har bra kunskap och bra verksamhet och de finns spridda över hela landet, vilket är viktigt för oss. I fred är vi spridda på våra huvudbaser, men spridningskonceptet omfattar ju att nyttja sidobaser och reservbaser, och då är det ju bra med spridning av personal även innan mobilisering. Vi behöver ha våra basförband igång och då är det jättebra med frivilliga och reservofficerare som bor i de aktuella områdena. ●

BLI EN AV OSS, FÅ EN AV OSS.

När du ska anställa, söker du personal som skiljer sig från alla andra. Som bryr sig mer, alltid kommer i tid och engagerar sig lika mycket i lagerhyllan som i teamets samlade framgångar. Människor med bakgrund eller deltidsengagemang i Försvarsmakten har allt det – handlingskraften, samarbetsförmågan, ansvarstagandet och det större perspektivet. Ett samarbete med Försvarsmakten innebär att du får tillgång till bättre medarbetare samtidigt som du bidrar till försvaret av Sverige.

SAMARBETA MED FÖRSVARSMAKTEN.

Läs mer på forsvarsmakten.se/arbetsgivare

FÖRSVARSMAKTEN

KRÖNIKA

Vi behöver inte fler offer på trovärdighetens altare

Vad är ett löfte värt? Vissa löften tillhör gruppen av icke fullt trovärdiga, såsom vallöften och nyårslöften. Andra löften anses närma sig absoluta värden och som under omständigheter får brytas.

“I will defend Korea as I would my own country – just as I would California.” General MacArthurs klassiska löfte 1948 till Sydkoreas president kom ganska snabbt att bli synat av de fiendliga grannarna i norr. Visserligen fick han inte fullt ut som han önskade men USA fullföljde ändå åtagandet med långtgående militära insatser.

Efter den franska kollapsen i Franska Indokina 1954 och Nordvietnams försök att under 1960- och 1970-talen ta kontrollen över Sydvietnam satsade USA på omfattande militärt stöd till Sydvietnam. När fredsavtalet 1973 träffades lämnades den sydvietnamesiska republiken åt sitt öde och siste april 1975 föll Saigon.

Listan med brutna löften från stormakter till en svag utsatt grupp, minoritet eller nation kan göras lång. USA:s agerande i Afghanistan är det senaste exemplet.

VAD KRÄVS FÖR att man ska våga lita på ett stormaktslöfte? Goda argument i all ära men med ett eget trovärdigt och starkt försvar i ryggen ökar möjligheten att bli tagen på allvar. Trovärdigheten kräver ofta jämbördiga parter och gemensamma intressen. Det är som en gammal gårdspump på landet; för att få upp nytt vatten måste man först spä pumpen med medhavt vatten.

Sverige är nu på god väg; vi har visat oss beredda att delta i internationella militära insatser. Sverof bidrar också genom att bygga relationer inom CIOR. Sverige har även tagit många steg framåt när det gäller att återuppbygga vårt sarga-

de försvar. Det finns en enorm kraft i den svenska befolkningen. Frågan är dock om man utnyttjar den på bästa sätt.

ETT EXEMPEL PÅ det senare är misshållandet av den stora investering man gjort i reservofficersinstitutionen. Hur mycket har inte Försvarsmakten satsat på utbildningen av varje reservofficer? För varje individ har givetvis detta blivit en god personlig utbildning och utveckling men från samhällets horisont medför det bristande ianspråktagandet och avsaknad av regelbunden vidareutbildning ett stort slöseri. De reservofficerare som inte anses behövas i krigsorganisationen borde kunna krigsplaceras inom andra myndigheter inom ramen för sin anställning i Försvarsmakten. Detta blir då ett steg för att bygga tillit. De krav reservofficersrörelsen ställt är rimliga och hanterbara. Att ge reservofficerare goda möjligheter till tjänstgöring med rätt till tjänstledighet från civilt arbete ligger bara ett pennstreck bort. Börja där som ett första steg på vägen mot trovärdighet och tillit.

Låt oss arbeta för att inte fler offer ska hamna på trovärdighetens rangliga altare. ●

JAN

KVERNBY

Kanslichef Sverof

kansli@sverof.se

Växande Sverof satsar på förmåner och synlighet

TILLVÄXT Det pågår febrilt arbete inom Sverof just nu. Medlemsnyttan och synligheten ska öka, och nya lokal-föreningar skapas. Och Försvarsmakten ska få stöd med rekrytering till reservofficersutbildningen. Bland annat.

Arbete pågår på flera fronter, inom ramen för samarbetsavtalen med Försvarsmakten, och många av projekten befinner sig i olika faser, berättar Anton Kindlund, projektledare på Sverof. Flödet av nyheter och inslag i Sverofs sociala medier har ökat betydligt, och Sverofs medlemmar nås nu av nyhetsbrev och fler förmåner, bland annat Militärrabatts erbjudanden och fördelaktiga villkor hos Alewalds. Hemsidan kommer att reformeras för att bättre kunna stötta kommunikation med nuvarande och blivande medlemmar, bild- och filmmaterial är under produktion, liksom en broschyr som ska få fler att vilja bli reservofficerare och medlemmar i Sverof.

– Vi ska öka vår synlighet och göra reservofficeren och dennas unika dubbla kompetenser mer synliga i samhället, berättar Anton Kindlund.

PARALLELLT MED JOBBET på Sverof, tjänstgör Anton Kindlund aktivt som reservofficer. Det är ett bra sätt att få kontakt med värnpliktiga och föregå med gott exempel som reservofficer. Det finns många förband som vill förbättra sin information om vad en reservofficer är och gör och hur man

söker till utbildningen. Där bidrar nu Sverof genom Anton Kindlund, eftersom en central del i Sverof 2.0 är att öka antalet sökande till reservofficersutbildningen.

– Jag märker ett tydligt ökat engagemang! Jag får löpande rapporter från personliga kontakter om att Sverof syns och många unga militärer jag träffar i mitt nätverk har fått upp ögonen för reservofficersutbildningarna. Det är mycket positivt!

Under senare delen av hösten kommer Anton Kindlund att besöka Sveriges förband för att informera värnpliktiga om reservofficersutbildningen.

ÄVEN I SVEROFS styrelse pågår aktivt arbete i enlighet med förbundsmötets direktiv. En arbetsgrupp med deltagare spridda över landet utreder motionerna från förra förbundsmötet, och en rekryterings- och mervärdesgrupp ska tillsättas för att se vilka mervärden som bör erbjudas medlemmarna utifrån resultaten från den stora undersökning som genomförts bland tusentals av Sveriges reservofficerare.

Medlemsutvecklingen har legat på en stabil nivå. Under 2021 har hittills 89 nya medlemmar tillkommit.

– Jag skulle önska att alla förbundsmedlemmar vore medlemmar i någon lokalavdelning liksom att alla medlemmar också bleve medlemmar i Sverof centralt. Vår styrka som grupp skulle växa rejält liksom att samhörigheten inom reservofficerskåren skulle öka till den nivå vi hade

SVEROFS STYRELSE

◆ Sverofs styrelse består av kn Magnus Konradsson [ordf], kn Leif Herlitz [vice ordf], övlt Peter Winroth, mj Carl-Henrik Assargård, kn Sara Eklund, öv Anders Emanuelson, lt Magnus Andersson samt lt Markus Z Widborg. Kanslichef är kn Jan Kvernby.

FOTO: CARL-HENRIK KINDLUND

Fk Anton Kindlund, projektledare på Sverof.

tidigare, säger Jan Kvernby, Sverofs kanslichef.

NÄRMAST PÅ STYRELSENS dagordning står att återskapa lokalavdelningen i Norrbotten. Det finns redan medlemmar som visat intresse, berättar Jan Kvernby.

– Vi vet att det också finns önskemål ute i landet runt de nya förbanden i Dalarna och på Gotland, att de borde ha egna lokalavdelningar. Kontakta kansliet om ni kan tänka er att vara med och skapa dem. Sverof kommer att stötta er.

JENNY HARLIN

Gör skillnad – du med!

Vill du bygga upp en lokalavdelning i ett av Sveriges viktigaste militärområde, Norrbotten? Eller kanske på något annat viktigt område? Kontakta projektledaren Carl Henrik Assargård på carl-henrik.assargard@sverof.se eller kansliet kansli@sverof.se.

KRÖNIKA

Behovet av reservofficerare kommer att öka med tiden

Värt att särskilt uppmärksamma är att Älvsborgs amfibieregemente i dagarna, den 1 oktober, åter etableras och på nytt kommer att vara förlagt till Göteborgs garnison. Äntligen – det hör inte till vanligheterna att nya, eller nygamla, ordinarie förband etableras. I detta fall sker det mindre än ett år efter beslut. Att bygga upp ett förband till full kapacitet tar förstås längre tid än så, etableringen pågår till 2025.

Här är det förstas på plats att åter slå ett slag för detta förbunds medlemsbas. Marinen har ju inte varit helt frånvarande från Västkusten, men som alltid när stora organisationer minskar sin verksamhet följer nästan alltid stora kompetens-tapp. Att avveckla och lägga ner är enkelt; det går inte lika snabbt att bygga upp. Det är inte heller en självklarhet att medarbetare är beredda att omlokalisera till en ny ort. Många i Försvarsmakten kan vittna om att pendling är betungande i både det långa och korta perspektivet och att återuppbygga och nyrekrytera kompetens tar tid.

DENNA FRÅGA AKTUALISERAS även i Försvarsmaktens kommande organisationsförändring. Den återaktiverade värnplikten, med en fortfarande ganska liten men successivt ökande numerär, innebär att bemanningen vid höjd beredskap till stor del kommer att se annorlunda ut än den gör i ordinarie grundorganisation. Till de stående krigsförbanden förs nu åter fler mobiliserande förband. En ny organisering av Försvarsmakten, med de nygamla begreppen GRO/KRO, grundorganisation och krigsorganisation, ska vara intagen 1 januari 2023.

I direktiven till den kommande förändringen poängteras särskilt att de operativa kraven ska

styra utformningen av krigsförbanden, i stället för produktionsbehoven. Faktorer som PRIO har också till stor del fått vara styrande för hur den nuvarande organisationen för höjd beredskap ser ut. Framöver kommer PRIO användas för GRO, medan KRO lyfts ut och hanteras i säkerhetsklassade och ändamålsenliga system och då kan det faktiska personalbehovet för KRO kunna vara styrande.

NÄR DEN KOMMANDE krigsorganisationen får växa med fler förband, bestående av värnpliktig personal och tidvis tjänstgörande soldater och sjömän så kommer behoven för reservofficerare också att öka, åtminstone för Försvarsmakten som helhet. För marinen borde i första hand land- och amfibieförbanden beröras. För den sjögående delen av marinen begränsas möjligheterna att växa av antalet fartyg. Det är dock inte otänkbart att behoven på högre staber kommer öka. Sannolikt kommer behoven av reservofficerare öka med tiden.

Här är det värt att repetera det jag brukar framföra: en kontinuerlig och rätt dimensionerad reservofficersutbildning i kombination med låga trösklar i form av en god personalhantering, återkommande tjänstgöringsmöjligheter och löneutfyllnad är ett bra sätt att minska friktionerna vid uppbyggnad och återtagande. Och då har jag inte ens nämnt synergieffekterna för (åter)uppbyggnaden av totalförsvaret och det civila försvaret, med ökade krav på allt fler myndigheter och organisationer. ●

**JOHAN
HAMNEGÅRD**
Ordförande SFRO
ordforande@sfro.se

Bra samspel mellan vakthavande officerare på bryggan – VO2 Christer Eklöf pekar ut nästa styrmarke för VO Sture Tersaeus. Strax ska order ges till rorgångaren via talröret.

Sture Tersaeus, Torbjörn Nilsson, Henrik Hallbäck, Ulf Birath, Jonas Nyman, Christer Eklöf och Göran Ringqvist.

De övar konsten att navigera i mörker och utanför farleder

► ÖVNING Under fem speciella dagar i juli har ett gäng reservofficerare från Göteborg fått öva navigering på minsveparen M20. Övningen utgjorde en delsträcka av M20:s jubileumsturné.

Flera av deltagarna har varit med på övningar förr, och många har medlemskap inte bara i SFRO utan också i föreningen Minsveparen som för omkring 15 år sedan köpte M20 från marinen. Fartyget har sen 2007 använts till navigationsövningar varje sommar, och är mycket uppskattat.

NAVIGATIONSÖVNINGARNA var ursprungligen ett sätt att träna för de Nordiska Marina Tävlingarna. Innan M20 köptes kunde det vara svårt för SFRO att få tillgång till fartyg att öva på, det fick bli en läkarbåt något år och en stridsbåt något annat.

– M20 är fantastiskt väl lämpat för våra övningar. Hon byggdes för att köra i skärgård och trånga vatten. Under andra världskriget användes hon som minsvepare och för röjdykare, och hon har sedan funnits i flottan som övningsfartyg för kadetter, be-

rättar Johan von Otter, ordförande i Göteborgskretsen och övningsledare.

Han beskriver M20 som ett stort litet fartyg – det går att öva på henne som om hon vore ett örlogsfartyg, och det är precis vad som sker under SFRO:s övningar. Ombord har deltagarna under övningen drillats i skärgårdsnavigering och framförande av fartyg enligt marinens protokoll – dag som natt, roterande mellan olika funktioner. M20 är i år nyrenoverad, men den toppmoderna utrustningen med GPS och plotter har varit fusk att använda.

– Vårt fokus på kurserna är optisk navigering. Vi använder sjökort, passare, tidtagarur, logg och pejlskivor.

» Vårt fokus på kurserna är optisk navigering.

Och vi är noga med terminologi och ordergivning. Sammantaget övar vi allt som gör att vi kan framföra fartyg under förhållanden där civila fartyg undviker att köra, när fyrrar är släckta och utanför ordinarie farleder.

DET GÅR INTE så fort på M20, runt tio knop. Men stressnivån kan ändå stiga snabbt när man manuellt måste fastställa var man befinner sig, inte minst i mörker. Johan von Otter eller fartygschefen Göran Ringqvist har ständigt varit beredda att rycka in.

– Vi kör en gammal klenod, så vi tar inga onödiga risker. Vi är väldigt måna om fartyget, säger Johan von Otter.

MARIKA SIVERTSSON

ÖVNINGENS AVSIKT

♦ **Övningen** organiseras av Svenska Flottans Reservofficersförbunds Göteborgskrets (SFRO-G) under ledning av ordförande och övningsledare Johan von Otter (RO/Örlkn). Avsikten är att upprätthålla grundläggande

förmåga att framföra fartyg i dager och mörker. Övningen genomförs årligen sedan 2007 i samarbete med Föreningen Minsveparen och med avgörande ekonomiskt stöd från Föreningen för Göteborgs Försvar. Fartygets

bemanning och övningsdeltagare utgörs av medlemmar i SFRO-G/Föreningen Minsveparen/Sjövärnskåren. Övningen samarrangeras vissa år med ROSIG (Reservofficerssällskapet i Göteborg).

Så stärker du din hållning och bål

En god hållning och bra bålstabilitet gör att du undviker problem med ryggen och slipper skador. **Coach Fanny Vestling** bjuder på fem enkla övningar som du kan göra varsomhelst och närsomhelst:

– Ta en mikropaus i arbetet och pröva, det tar inte mycket tid alls.

TEXT: **JENNY HARLIN**

FOTO: **JONAS MALMSTRÖM**

Träning ska vara rolig och enkel, annars blir den sällan gjord.

– Det är bra att hitta någon att träna tillsammans med, antingen i en klubb eller med en kompis eller familjemedlem. Det är ju enklare att verkligen komma iväg om man har en kompis med sig, resonerar Fanny Vestling.

Just de här övningarna är till för att stärka mage, axlar och rygg, alltså bålstabiliteten. De är enkla att göra och du behöver bara ett gummiband, som går att köpa i vilken sportaffär som helst till en låg kostnad. Gör varje övning under 30–60 sekunder i 3–6 omgångar.

1 MOUNTAIN CLIMBERS: Stå rak i plankan och spänn bålen.

Dra upp ett knä i taget mot magen, antingen långsamt för styrka eller snabbt om du vill lägga till kondition.

2 RUSSIAN TWIST: Den här övningen kan du göra långsamt eller fort. Sätt dig i sit up-ställning med fotsulorna i marken. Vrid överkroppen från sida till sida. Ju närmare du har ryggen mot marken, desto tyngre blir övningen. Vill du utmana dig lite till kan du lyfta fötterna från marken eller hålla i en vikt under rotationen. Tänk på att vara rak i ryggen så gott det går.

3 RODD MED GUMMIBAND: Gör övningen sittande eller stående. Spänn magen, håll ryggen

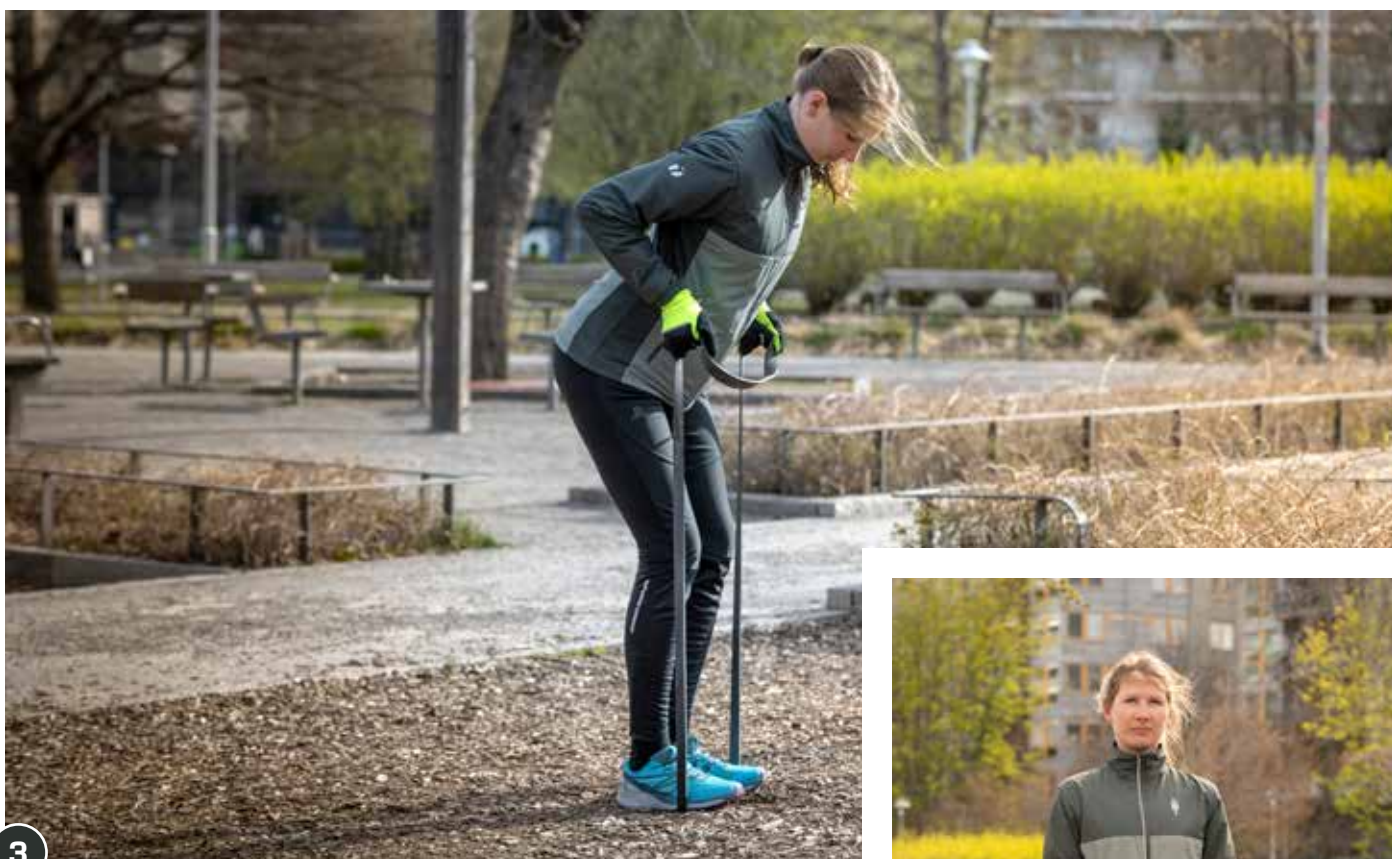
rak och dra gummibandet bakåt. Spänn magen lite och dra ihop skulderbladen, så att inte bara armarna utan även skuldrorna får jobba.

4 STÅENDE GUMMIBANDS-CRUNCHIES: Fäst eller häng gummibandet i lagom höjd, som en dörrkarm om du är inomhus eller som på bilden när du är ute. Dra ned gummibandet genom att luta framåt och dra nedåt med magen, som i en sit up fast stående. Armarna ska vara statiska. Håll igen även på vägen tillbaka, så att det går långsamt. Den här övningen är extra bra för skidåkare, den påminner om att staka.

5 DRA ISÄR BAND: Den här övningen ger styrka och rörlighet i axlarna. Håll armarna i 90 graders vinkel hela tiden och dra armarna rakt ut åt sidan så att gummibandet gör motstånd. Tryck ihop skulderbladen. Vrid långsamt tillbaka armarna, så att du behåller motståndet i gummibandet även på väg till ursprungspositionen. ●

Träning ska vara rolig och enkel, annars blir den sällan gjord.

» Vi behöver en förändrad syn på vilka reservofficerare vi ska ha

Reservofficersinstitutionen har tjänat Försvarsmakten väl sedan början på 1900-talet. Institutionen var byggd kring mobiliseringsförsvaret och en synnerligen viktig förutsättning för att detta skulle kunna fungera då behovet av officerare i en mobiliserande försvarsmakt är oerhört mycket större än i en med stående förband. Bara till flottan antogs i slutet av 1980-talet 35 reservofficerselever per år. Det är det arvet vi nu lever med till stora delar. Fördelen är att Försvarsmakten har en tämligen unik kompetenspool att ösa ur, en funktion som jag anser ytterst viktig för Försvarsmakten och faktiskt hela totalförsvaret.

Vi kommer nu att få en blandning mellan insatsförsvaret och mobiliseringsförsvaret med ett antal stående förband och ett antal mobiliserande förband. Vi kommer att ha behov av att kunna repetitionsutbilda personal och även ha handlingsfrihet att sätta upp nya förband tämligen snabbt vid ett förändrat världsläge. Till det kommer det behov av officerare med civila kompetenser som kanske inte dagligdags behövs i Försvarsmakten eller att de som finns behöver bli fler. Därför argumenterar jag för en förändrad syn på hur vilka sorters reservofficerare vi ska ha och hur de ska utbildas.

SOM JAG SER det så finns det nu tre olika syften med att ha reservofficerare:

1. Den traditionella reservofficeraren som chefen/stabsofficeraren på olika nivåer vid ett mobiliserande krigsförband främst inom markstridskrafterna.
2. Reservofficer med särskild kompetens vid högre stab i en roll där man nyttjar reservofficerens civila kompetens till gagn för totalförsvaret.
3. Reservofficeraren i en roll som instruktör för att kunna möjliggöra all den repetitionsövning och grundläggande soldatutbildning som behövs vid en högre beredskapsnivå och mobilisering. Personal kopplade till punkten två kan delvis

hämtas ur den ordinarie reservofficersutbildningen men jag ser även att vi behöver bredda rekryteringsbasen. En kategori jag skulle vilja ha in är det som förr hette reservofficer linje A, alltså reservofficerare med sjökaptens- eller styrmansutbildning som efter en kortare utbildning blev fänrikar i flottan och krigsplacerade ombord på minfartyg, sjömätare eller isbrytare. Marinen har idag inte dessa fartygstyper men vid en konfliktsituation så kommer antalet hjälpfartyg att öka drastiskt. Då behövs nautiskt duglig personal att framföra dessa, samt att denna kategori kan komplettera besättningarna till de kommande marina basbataljonernas sjögående delar. För

att kunna attrahera rätt personer för den här kategorin föreslår jag att man skapar ett utbildningspaket med en kortare GU om kanske fyra månader och sedan en ettårig reservofficersutbildning så att även personer som inte har gjort GU i yngre år kan utbildas till reservofficerare.

I PUNKTEN TRE ser jag en ny roll för reservofficerare: Reservspecialistofficerare (SO/T) som utbildas inom områden där det vid höjd beredskap kommer att behövas drastiskt fler instruktörer. För denna kategori kan man gå ifrån kravet på att de ser en

akademisk karriär framför sig och sålunda kan man bredda rekryteringsbasen mot reservofficer. Att vara instruktör kräver rutin och för att detta ska fungera behöver reservofficeraren vara inne och utbilda tämligen ofta. Hur ofta blir en individuell lösning. Traditionellt har reservofficeren utbildats mot att bli officer (OF/T) men jag hoppas på att gamla normer från karriärförsvarets tid kan lämnas till förmån för det nuvarande kompetensförsvarets normer. ●

DEBATTÖR:

**FÖRVALTARE
HÅKAN
LINDBERG (YO)**

**Avdelningschef på
Marinbasens stab.**

Engagerad i reservofficersfrågor och har en stark tro på att ett väl fungerande reservofficerssystem är grunden för att Försvarsmakten ska kunna genomföra en snabb tillväxt i orostid.

Vi kommer att ha behov av att kunna repetitionsutbilda personal.

En riktig kulturskatt för reservofficerare

Premier, lönenivåer och tjänstgöringsskyldighetens omfattning stod på agendan för 60 år sedan. Då hade precis det nya reservofficerssystemet m/60 startat.

En skatt för den som är intresserad av reservofficersfrågor kom till kansliet, i form av en generös gåva från Henrik Marting, som hittat gamla nummer av Tidskrift för reservofficerare, som föregångaren till Förbundet Reservofficerarna, SAFR, gav ut. 6 800 exemplar skickades till medlemmarna sex gånger om året, till en medlemsavgift om 25 kronor (motsvarar 300 kronor i dagens penningvärde).

VIKTIGA FRÅGOR på den tiden var att förbundet lyckats förhandla sig till en löneförhöjning för fänrikar och

löjtnanter. Pensionen, som reservofficerare tidigare hade fått, hade nu bytts till en premie motsvarande fyra månadslöner på löjtnants och kaptens lägsta lönegrad. Man oroade sig för att tjänstgöringsskyldighetens omfattning och försämrade ekonomiska villkor skulle minska rekryteringen, och ville att reservofficersutbildningen skulle ges civilt meritvärde för att locka dugliga personer.

UPPSLUTNINGEN i de lokala föreningarna var god 1961. Noteringar i Tidskrift för reservofficerare nr 3 1961 visar att Reservofficerssällskapet i Stockholm samlade hundratalet medlemmar på sitt årsmöte och lottor bjöd på delikat middag. Stockholms pansarbefälsförening ordnade fältskjutning. Reservofficerssällskapet i Östergötland

Föregångaren till Reservofficeraren.

firade 25-årsjubileum med 50-talet närvarande och helikopteruppvisning. Reservofficerssällskapet i Uddevalla hade vårträff med föreläsare från insatsen i Kongo och årsmöten hölls i Reservofficerssällskapen i Karlstad respektive Norrbotten.

60 år senare står rätt till tjänstledighet från civil arbetsgivare, ekonomisk möjlighet att tjänstgöra och kompetensbaserade befattningar på önskelistan. Nutiden knyter an till dåtiden. Reservofficerssystemet är på återkomst.

JENNY HARLIN

VISA ATT DU ÄR STOLT RESERVOFFICER!

Gå in på nya sverof.se och handla det du gillar mest för att visa att du är en av Sveriges reservofficerare. Saknas någon profilprodukt? Tipsa oss på kansli@sverof.se

JAG ÄR OCKSÅ RESERVOFFICER **KARL YDÉN**

Att få upprepa en studie som min efter 20 år är sällsynt

TEXT: **MARIKA SIVERTSSON**

Älvsborgs amfibieregemente återupprättas vilket är ett unikt tillfälle för major Karl Ydén, reservofficer i luftvärnet. Han ska nu göra ännu en jämförande studie på regementet som var i fokus i hans doktorsavhandling "Kriget och karriärsystemet" från 2008.

Tolv år efter disputationen finns Karl Ydén på Institutionen för tillämpad informationsteknologi vid Göteborgs universitet. Han arbetar sedan tio år tillbaka med SOM-institutets årliga undersökning av svenskarnas syn på Sveriges försvar. På lång sikt ser Karl Ydén det som sitt sannolikt viktigaste forskningsbidrag – SOM-undersökningarnas datamaterial är en kunskapsskatt som växer med varje ny undersökning.

På en annan nivå har uppmärksamheten omkring den forskning han bedrev på regementet Amf4 i Älvsborg varit mest betydelsefull.

Vad handlar din avhandling om?

– Jag följde officerare i deras yrkesvardag under ett drygt års tid. Initalt avsåg jag studera "följarskap", vilket ansågs underforskat jämfört med "ledarskap". Men när jag varit på regementet i ett halvår kände jag mig rätt ställd – vardagens interaktioner handlade rätt lite om ledarskap och följskap. Alla officerare

underordnade sig karriärsystemets regler. Så avhandlingens slutsats landade där.

Varför blev du reservofficer?

– Jag trivdes väldigt, väldigt bra under värnplikten som kompanibefäl. Sedan ville jag också göra FN-tjänst i Libanon, och åkte dit bara ett drygt år efter reservofficersutbildningen.

Vad har reservofficersrollen för betydelse för dig som forskare?

– Jag fick ett civilt jobb på Arméns Centrum för Ledarskap (ACL) på Karlberg, bland annat för att jag var reservofficer. Därifrån blev jag anställd vid dåvarande Militärhögskolan i Stockholm, där jag senare antogs till det militära doktorandprogrammet. Jag har tillbringat större delen av mitt yrkesliv i den militära kunskapssektorn. Mitt militära kunnande är en stor tillgång.

Varför vill du nu återvända till Älvsborgs amfibieregemente?

– Att få upprepa en studie som min efter 20 år är sällsynt! Inte bara för mig utan i forskningsvärlden generellt. Dels är det intressant att jämföra verksamheten tjugo år och ett antal reformer senare. Dels ger det en fantastisk bas för att reflektera kring vad som hänt i Försvarsmakten under två turbulenta decennier. Försvarsmakten bedriver traditionellt relativt lite organisationsforskning, trots att organisationsteori borde utgöra en kärndisciplin för officerare. Studien kommer att genomföras fram till 2024 och kan förhoppningsvis bidra till ökad insikt och diskussion. ●

MJ KARL YDÉN

- ◆ **Född:** 1965 i Göteborg.
- ◆ **Familj:** fru, barn och hundar.
- ◆ **Yrke:** forskare.
- ◆ **Typisk ledig dag:** vandring med hundarna samt titta på Premier League.
- ◆ **Karl Ydéns avhandling** "Kriget och karriärsystemet. Försvarsmaktens organisering och fred" debatterades friskt när den kom ut. I avhandlingen beskrivs Försvarsmakten som ett gigantiskt karriärsystem för officerskåren snarare än ett rationellt instrument för militära insatser i Sverige och internationellt. Författaren menar att officerskårens möjligheter till avlönad vidareutbildning, karriär, status och andra belöningar väger tyngre än Försvarsmaktens mål och effektivitet.